

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2448
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 18. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni številka računa št. 11.409

Po usodno odločilnih nemških volitvah

Komentarji nemškega, angleškega in francoskega tiska — Boj marksizmu — Hitler diktator Nemčije — Volitve usodne za Evropo

PARIZ, 7. marca. Petit Parisien prinaša danes komentar o nemških volitvah, v katerem pravi: Odločilna bitka, na katero se je Nemčija pripravljala dolga leta, je bila v nedeljo doboje vana. Dobili jo je Hitler, ki je šel vanjo že kot državni kancelar. Ni sicer sam dosegel absolutne večine, kakor je gotovo pričakoval, a zbral je zase 17.263.823 glasov, t. j. 44% in 28 mandatov. Najmočnejša stranka za njim, to so socialni demokrati, so dobili komaj 7.176.505 glasov, 18%, in 120 mandatov. Vse drugo je daleč od temi števil! Celo fronta črno-belih, ki so jo stvorili Hitlerjevi vladni sodelavci in zaupniki maršala von Hindenburga, Papen, Hugenberg in Seldte, je ostala daleč daleč zadaj. Dobila je kljub vsem prizadevanjem le 3.132.595 glasov, 8%, in 52 mandatov. Napredovala je samo za en mandat, do čim jih je Hitler pridobil na novo 123. Tako ni sedaj več Hitler sodelavec »Herrenklub«, temveč je postal ta njegov privesek: Hindenburg, Papen, Hugenberg in Seldte se morajo prav dobro zavdati, da stojijo in padejo s Hitlerjem, da sami ne pomenijo ničesar in se morajo zato vdati hote ali nehoče, z veseljem ali z žalostjo.

V novem državnem zboru ima Hitlerjeva vlada absolutno večino 340 mandatov napram 308 vseh ostalih strank, ki da vseh tudi ne moremo šteti k opoziciji. V parlamentu samem se bo moč vladati še okrepila, moč opozicije pa oslabil. Prav enako bo v pruskem deželnem zboru, kjer ima vladna koalicija istotako absolutno večino. Že te gole številke, brez vsega ostalega, ki je morda prav tako, če ne še bolj važno, dokazujejo, da v Nemčiji odslej dalje ne obstoja več vprašanje zmage ali poraza. To vprašanje je rešeno, vseeno, če nam je ljubo ali ne. Golo dejstvo moramo samo konstatirati. Boj med fašizmom, demokracijo in komunizmom je dobojevan! Zmagala je prva fronta, ostali dve sta poraženi. Za komuniste nam prav gotovo ni žal, pomeniti bi še večjo nevarnost kakor fašizem, in teror, ki bi sledil njihovi eventualni zmagi, bi bil še nepopisno strašnejši kakor bo teror fašistov. Žal nam je le za poraz demokracije, ki so jo predstavljali v prvi vrsti centromovci in socialni demokrati.

Ce se pa sedaj po odločenem boju ozremo nazaj in premostrimo vzroke, moramo ugotoviti, da je demokracija svoj poraz sama zakrivila. Zlasti socialni demokrati, ki so prvi dali Hitlerju naslov fašist, bi se bili iz primera Italije lahko silno mnogo naučili. Naučili se niso ničesar. Govorili so le o svoji moči, grozili na levo in desno, zatirjali, da Nemčija ni Italija itd., a pri tem mirno pustili, da jim je fašizem zrastle čez glavo in naenkrat zvezal vso njihovo moč, ki je postala docela brez pomena. Največjo napako pa so storili takrat, ko so šli v boj za Hindenburga. To je morda največja pogreška v vsej zgodovini socialne demokracije vseh narodov od začetka do danes! Še vse bolj žalostna pa nam postane uloga nemške socialne demokracije, ki je dolga desetletja trdila, da je revolucionaren pokret, če pomislimo, da je imela prva povojna leta Nemčijo docela v svojih rokah in bi jo bila lahko tudi obdržala, če bi bila res to, kar je trdila. Tako pa je mirno pustila, da rok svoj že doseženi končni cilj in

polhlevno čakala na svoj popolni poraz! Njenih 7.176.505 glasov in 120 mandatov, kakor tudi 4.845.379 glasov in 81 mandatov komunistov ne pomeni prav nič, kajti vlada, ki bo vodila poslednjo usodo Nemčije, ni demokratska in se zato prav nič ne bo ozirala na opozicijo.

Z nedeljskimi volitvami je pa tudi definitivno pokopana nada na revolucijo, na nasilni upor za preprečenje po-fašistenja Nemčije. V rokah fašistov je ves državni aparat in mimo tega razpolaga Hitler še s 700.000 oboroženimi napadalci, ki so po položaju enakopravni s policijo ali vojsko. To je fašistična državna milica, kakor v Italiji. Vsak poizkus upora socialnih demokratov ali komunistov bo krvavo in zelo hitro potlačen. Fašistična Nemčija je dejstvo in nedeljske volitve so bile gotovo zadnje, kolikor toliko svobodne in zadnje, pri katerih je opozicija še lahko nastopila. Pri prihodnjih bo samo še ena lista, kakor v Italiji. Te volitve bodo samo še plebiscit: kdor bo glasoval, bo za režim, kdor ne bo — bo proti. Usoda Italije se nevarno točno ponavlja v Nemčiji in se bo, zelo verjetno, ponovila tudi v Avstriji. S tem bo pa zadah smrtni udarec vesoljni socialni demokraciji in hud udarec demokraciji. Kdor misli in upa drugače, je nerealen fantast.

Gotovo pa je kljub vsemu temu eno, da Hitler še vedno ni dosegel svojega končnega cilja: čaka ga še ostra interna borba proti lastnim zaveznikom v sedanji vladi. Toda vse kaže, da bo njihova usoda docela podobna usodi onih meščanskih državnikov in poslancev v Italiji, ki so bili v prvi Mussolinijevi vladi, pa so bili potem izigrani ali pa prisiljeni postati 100odstotni fašisti. Hitler je dejansko že danes Mussolini nove fašistične Nemčije!

PARIZ, 7. marca. Francoski tisk se obširno bavi z nemškimi volitvami in njihovi posledicami in ugotavlja, da je bila preteklo nedeljo nemška republika pokopana in da se je tega dne de facto pričelo »tretje cesarstvo«. Zadevne nove poteze se bodo pokazale v notranji in zunanji politiki v najkrajšem času. Poudarja se tudi Göringova izjava, da se je zgodilo prvič po Bismarcku, da centrum ni igral več posredovalne vloge med levico in desnico. Vsi listi pa so složni v tem, da ima 5. marec v usodi Evrope odločilen pomen.

PARIZ, 7. marca. Po poročilih iz Londona je ves angleški tisk soglasen v očni nedeljskih nemških volitev, ki sličejo nekaki komediji. Na drugi strani pa je angleški tisk zopet prepričan, da se je na nedeljskih nemških volitvah vendar bila resna borba, in sicer borba med vlado in njenimi nasprotniki, mimo tega pa še tem bolj tudi med onimi skupinami, ki so zastopane v sami vladi. Po mnenju »Observerja« bo Hitler s svojo zmago pri volitvah postal prav tak diktator, kakor je Mussolini, in bo pristil maršala Hindenburga, da se mu ali pokloni ali pa umakne. »Times« verjamejo, da Hitler brez vsakega ozira na rezultat volitev itak ne bi mogel dolgo trpeti sedanjega položaja.

BERLIN, 7. marca. »Zwölf-Uhr-Blatt« piše o priliki zmage vladnih strank, da gre v tem primeru dejansko le za zmago narodnih socialistov. Hugenberg je namreč vprav v poljedelskih pokrajinah, za katere se je v zadnjem času toliko zavzemal in za katere je delal največ, pre-

trpel najtežji poraz. Hitler more danes s centromom in bavarsko ljudsko stranko sestaviti 60 odstotno večino. Narodni socialisti bi mogli osnovati celo krepko vladno manjšino, ki bi le od primera do primera iskala v parlamentu potrebno večino. Za bodoče politične sklepe in odločitve je značilno zlasti to, da je dobil Hitler pri nedeljskih volitvah večino, ki bi mu zadostovala za izvolitev za predsednika republike. Narodni socialistom je pri predvčerajšnjih volitvah prvič uspelo razbiti delavsko fronto.

»Der Angriff am Montag«, novi narodno-socialistični list, prav tako slavi zmago Adolfa Hitlerja in napoveduje, da je sedaj prva dolžnost nove vlade, da nadaljuje svoje delo do popolnega iztrebljenja marksizma. »Deutsche Allgemeine

Zeitung« tudi ugotavlja, da se je narodnim socialistom posrečilo prebiti marksistično fronto, in to tako močno, da sta danes socialna demokracija in komunizem čeprav v skupnem nastopu, nesposobna, da bi v parlamentu preprečila revizijo ustave.

BERLIN, 7. marca. Nasprotno vestem, ki se širijo v tujem tisku, je nemška državna vlada sklenila, da zaenkrat še ne bo prepovedala komunistične stranke, niti ne bo ukinila komunističnih mandatov v novem državnem zboru, ker bi to izkazalo odpor nemških nacionalistov, s katerimi tvorijo Hitlerjevi v državnem zboru svojo vladno večino.

BERLIN, 7. marca. Po vestih Wolffovega urada se bo sestal pruski deželni zbor v najbližjem času in bo na eni svojih prvih sej izvolil ministrskega predsednika za Prusko. V prvi vrsti prihaja v poštev za to mesto državni podkancelar in bivši kancelar von Papen. To sledi predvsem iz tega, da je bil Hitler včeraj prvič sprejet pri Hindenburgu sam in brez Papenovega spremlja, kar priča, da je postal Hitler neomejen diktator.

Udar generala Plastirasa v Grčiji

PLASTIRAS POSTOPA SPORAZUMNO Z VENIZELOSOM? — UKREPI DIKTATORJA. — PARLAMENT SE VSEENO SESTANE?

ATENE, 7. marca. General Plastiras, ki je izvedel leta 1922. znani veliki puč, je včeraj proglasil na Grškem svojo diktaturo. Včeraj zjutraj so se nad Atenami pojavili aeroplani, ki so metali na mesto proklamacije, v katerih sporoča general Plastiras, da je prevzel oblast v svoje roke in da bo vladal diktatorsko. Tsaldaris je zmagal v vsej Grčiji in tudi v Atenah. Kakor izgleda, bo predsednik republike Zaimis podal ostavko v najkrajšem času. Voditelj rojalistov Tsaldaris je interniran v svojem stanovanju. Arretiran je bil tudi admiral Hadžikiriakos, obenem pa je bilo izdano zaporno povelje tudi za generala Kondilisa. Vsi listi so

zaplenjeni. Vojaštvo je zasedlo mesto. Venizelos je podal ostavko. Nad vso Grčijo in posebej še nad Atenami je proglašeno obsedno stanje. Z ozirom na to, da je general Plastiras znan kot dober prijatelj Venizelosa, se smatra, da je izvedel vojaški prevrat v sporazumu z Venizelosom.

ATENE, 7. marca. Novo izvoljeni grški parlament se bo sestal k svojemu prvemu zasedanju v ustavno določenem roku, da bi tako omogočil državno normalno parlamentarno vladno. Telefonski in hrzovjavni promet, ki sta bila v času trajanju državnega puča, ukinjena, sta bila zopet izročena javni uporabi.

Splošni bančni moratorij v Ameriki

PROGLAS PREDSEDNIKA ROOSEVELTA. PREPOVED IZVOZA ZLATA IN SREBRA. IZREDNA SEJA KONGRESA.

WASHINGTON, 7. marca. Predsednik Roosevelt je izdal na ameriški narod proglas, s katerim jemlje vlada v svoje roke absolutno kontrolo nad vsemi zlatimi zalogami v državi in med ljudstvom. Prepoveduje se vsak izvoz zlata in srebra, kakor tudi vsako ustvarjanje zlatih depozitov na tuji račun, mimo tega pa bodo izdale zvezne oblasti tudi clearing house certifikat. Zbiranje tujih valut je prepo-

vedano. Končno se odreja tudi bančni moratorij do četrta. Ta Rooseveltov proglas je stopil v veljavo preteklo noč ob 1. uri. V četrtek je sklicana izredna seja kongresa, na kateri bo Roosevelt zahteval pooblastila, ki mu gredo po ustavi in bo obenem razložil tudi nujni program za pobijanje bančne krize. Včeraj je bil proglašen moratorij tudi v državi Karolini.

Sestanek v Ženevi

PARIZ, 7. marca. Po informacijah londonskega dopisnika lista »Echo de Paris« je angleška vlada obvestila ameriško, francosko, italijansko in nemško vlado o bližnjem obisku predsednika angleške vlade Macdonalda v Ženevi. Kakor dozna va dopisnik, se v londonskih političnih krogih pričakuje, da bosta prispela ob tej priliki v Ženevo tudi Mussolini in Hitler, da bi razpravljala z Macdonaldom in slirom Johnom Simonom. Macdonald in sir Simon bosta odpotovala v Ženevo ob koncu tekočega tedna. V zvezi s tem dopisnik dostavlja, da se Macdonald trenutno trudi na vse kriplje, da bi za vsako ceno odvrgel Mussolinija od tega, da bi pristal na to, da bi se sestal v Ženevi s predstavniki Francije in ameriških Združenih držav.

NEVARNOST POPLAV

KARLOVEC, 7. marca. Že v nedeljo sta pričeli Kolpa in Korana, kakor tudi

vse manjše vode, nevarno naraščati. Struge so bile kmalu polne do roba, nakar so včeraj pod vplivom deževja in naglo se topečega snega prestopile bregove in se razlile po polju in travnikih. Ker vode še vedno naraščajo, je mestno županstvo zaprosilo za pomoč vojaško upravo.

TUJSKI PROMET.

BEOGRAD, 7. marca. Tujsko-prometni oddelek ministrstva za trgovino in industrijo je dokončal statistike o lanskem tujem prometu v naših letoviščih in drugih tujkoprometnih mestih. Po teh podatkih je te kraje obiskalo lani okrog 150.000 tujcev in nad 600.000 naših državljanov.

ČERMAKOVA SMRT.

NEW-YORK, 7. marca. Čičaški mestni župan Čermak, ki je bil, kakor znano, ranjen o priliki atentata na predsednika Roosevelta, je umrl v bolnišnici v Miamiu.

Dnevne vesti

Triinosemdeseti rojstni dan predsednika Masaryka

Danes proslavi bratski češkoslovaški narod 83. rojstni dan svojega prezidenta dr. T. G. Masaryka, ki ni samo vrhovni poglavar svobodne češkoslovaške države, ampak pravi in dobri oče svojega naroda. Malo pozna zgodovina takih mož, ki bi se bili iz skromnih razmer povzpeli tako visoko in imeli za seboj toliko težkih bojev in uspehov. Mirno lahko rečemo, da češkoslovaški narod ne bi bil organiziral v tem kratkem času tako močne svobodne države, da mu ni usoda dala Masaryka. Zato tudi ni čuda, da Čehoslovaki tako visoko spoštujejo svojega prezidenta, ki je vkljub 83. letom še izredno čil in delaven. Množicam Masarykovih čestilcev se pridružujemo tudi mi z željo, da bi še bil dolgo ohranjen češkemu narodu in Slovanom.

Maribor bo letos proslavil Masarykov rojstni dan v nedeljo 12. t. m. ob pol 11. uri v dvorani kina »Union«. K tej proslavi, ki jo bo priredila »Jugoslovanska češkoslovaška liga«, bo prispele iz Beograda ataše češkoslovaškega poslanstva g. Ctibor Melč, ki bo predaval o češkoslovaški zgodovini.

Odlikovanja. Z jugoslovansko krono 4. reda je odlikovan višji ravnatelj tukajšnje moške kaznilnice g. Nikola Vrabl; z jugoslovansko krono 5. reda pa posestnik in gostilničar Janko Kostanješek pri Sv. Martinu pri Vurbergu. Čestitamo!

Francosko odlikovanje. Bivši francoski konzularni zastopnik v Mariboru g. Henry Furrer je odlikovan z redom oficirja akademije.

Zveza mladih intelektualcev, matično vodstvo, ima svojo redno sejo v sredo 8. t. m. ob 14. uri v tajništvu zveze. Udeležba strogo obvezna! Predsednik.

Iz banovinske službe. Višji tehnični svetnik pri tehničnem oddelku okrajnega glavarstva v Mariboru g. Jan Vanek je odlikovan z redom Sv. Save 4. stopnje. Čestitamo!

Premestitve v poštni službi. Premješeni so poštni uradniki oziroma poštne uradnice: Anica Škrbčeva iz Maribora v Gornjo Radgono, Ivanka Ježeva iz Ljutomerja v Žuženberk in Hedvik Pečar iz Šmarja ob Paki v Celje.

Občni zbor mizarke zadruga je bil preteklo nedeljo dopoldne v dvorani hotela Halbwild. Navzočih je bilo precejšnje število mojstrov iz Maribora in okolice. Udeležila pa sta se ga tudi zastopnik mestne občine, magistratni svetnik g. Rodošek, in tajnik zbornice TOI g. dr. Pretnar. Zborovanje je vodil predsednik združenja mizarov g. Munda, ki je podal obširno poročilo o pretekli poslovni dobi. Nato je g. dr. Pretnar orisal splošno stanje obrti ter navajal ukrepe, ki jih je storila zbornica za TOI za zaščito obrtništva. Pri volitvah je bil izvoljen dosedanj odbor.

Ljudska univerza v Mariboru. Danes v torek ob 20.15 je komorni koncert odličnega ljubljanskega kvarteta. Svira Beethovna, Borodina in Debussyja.

Službo dobe. Tukajšnja borza dela išče pomočnika in strojnika k papirnemu stroju. V pošte prideta taki moči, ki sta bili že zaposleni v papirni industriji. Nadalje išče tudi podkovskega kovača s podkovsko šolo.

Tečaj za avtogenično varenje. V ponedeljek 6. t. m. ob 9. uri je bil odprt v Mariboru začetni tečaj za avtogenično varenje. Formalnosti vpisovanja so se izvršile v restavraciji Friedan na Tržaški cesti, kjer je obrtnozadružni nadzornik g. Založnik imenom zavoda za pospeševanje obrta pri Zbornici za TOI s kratkim nagovorom pozdravil tehniškega vodjo tečaja g. inž. Kneza in podpredsednika Združenja kovinarskih obrtov g. Kumerca ter udeležence, katerih je prišlo 33. Po kratkem in jedrnatem pozdravu g. Kumerca je prevzel vodstvo tečaja g. inž. Knez. Zaradi velikega števila so se udeleženci razdelili za praktične vaje v 2 skupini, od katerih se bo ena vadila dopoldne, druga pa popoldne v delavnici ključavničarskega mojstra g. Znidarja, medtem ko bo teoretičen pouk skupen za vse udeležence. Tečajni pouk se začne vsak dan ob 8. in končuje ob 16. uri ter bo trajal do 17. marca.

Slovanske jezikovne tečaje iz ruščine, poljščine, češčine in bolgarščine priredi Slovanski kulturni krožek pod okriljem Zveze mladih intelektualcev. Sprejemajo se še vedno reflektanti, v kolikor se že niso prijavili. Tečaji se bodo začeli sredi meseca marca. Točen datum bomo še javili. — Slovanski kulturni krožek.

Pino in Pia Mlakar, znana slovenska plesna umetnika, ki sta dosegla v tujini ter v naših velikih mestih nenavadno lepe uspehe, plešeta v mariborskem gledališču v četrtek, 16. t. m. Spored je pester in zanimiv. Veljajo operne cene. Izven. Opozarjamo že danes na ta nastop. Vstopnice se že dobe.

Ciril Metodov zbor bo nastopil v soboto 11. t. m. ob 20. uri v veliki unlonki dvorani, nakar že danes opozarjamo javnost.

Likovni umetniki se organizirajo. Preteklo soboto je bil v restavraciji »Zvezda« v Ljubljani ustanovni sestanek snujoče se organizacije likovnih umetnikov za Slovenijo, katerega so se udeležili večinoma ljubljanski likovni umetniki, mariborske pa je zastopal kot delegat slikar prof. Ivan Kos. V pripravljani odbor so bili izvoljeni: Saša Šantel, Pirnat, Vavpotič, Jakac, Tine Kos, Tone Kralj, Palovec in prof. Sever.

Borza dela za inteligenčne poklice in tajništvo Zveze mladih intelektualcev ima odslej uradne ure trikrat na teden, in sicer v ponedeljek, sredo in soboto od 14. do 16. ure v palači Delavske zbornice, Sodna ulica 9, 3. nadst. Izven teh ur in dni se naj interese le v muhnih in izrednih primerih obračajo na sledeča naslova: **Šonc Sabina, Sodna ul. 14/III,** podpredsednica in zastopnica za dekleta, ter **Šegula Pavle, Krekova ul. 14/III,** predsednik Zveze.

Nesreča ne počiva. V mariborsko bolnišnico so pripeljali včeraj tri ponesrečence. V Danjkovi ulici stanujoči 5letni rejenec Emil Tomažič je padel po stopnicah tako nesrečno, da si je zlomil desno roko. Tkalec Alojzij Brunčič, stanujoč v Danjkovi ulici pa si je pri delu poškodoval desno roko in nogo. Pri delu se je ponesrečil tudi poljski dninar Anton Novak iz Krčevine.

PRIDITE!
Na brezplačno poskušnjo
K A A B E
Jutri, dne 8. III. 1933 v trgovino
ALBIN NOVAK, GLAVNI TRG

Le nočejo ga vsi, namreč dela. Pred nekaj dnevi je napisal nekdo v »Večerniku« nekaj presrčnih vrstic o raznih siromakih, ki so radi obče krize brez dela, denarja, stanu in kruha. Prepričan sem o resnici njegovih vrstic, res so ljudje, ki se pošteno brigajo za delo in ga opravljajo tudi za najmanjši znesek. Viničarji v okolici Maribora nosijo n. pr. za 3 Din ves dan v koših gnoj v vinarstvo, nekateri celo za 2.50 Din. Resnica je pa tudi: povečini so oni brezposelniki, ki stoje pred magistratom ali po mestu pritiskuje kljuko, notorični delamržeži in lenuhi. Po mestu bi za to trditev mogel nabrati na tisoče dokazov. Naj jih navedem le nekaj. H gospodu K. na Pesrlici pride mlad mož prosit. Župan ga hoče vzeti za hlapca s prehrano in 300 Din plače. Ni sprejel: šel je po cigarete in jih kadil proti Mariboru. Ga. L. v Gosposki ulici bi rada dobila nekoga, da ji nacepi drva. Tekom nekaj dni je 15 močnih beračev poslala iz trgovine na dom, da opravijo ta posel, prišel pa ni niti eden! Imel sem v jeseni kup premoga pred drvvarnico; pošljem pred borzo dela. »Sama meči, prokleta, saj si dovolj močna«, je bil odgovor služkinji, ki ga je hotela najeti. Pred isto drvvarnico sem imel te dni kup našaganih drv. Prvi, ki sem ga vprašal, sploh ni hotel iti, drugi je zahteval 10 Din pa kako srajco in južino. S tretjim sem se dogovoril, da mu dam 6 in malico. Dela niti za eno uro ni bilo. Že po poti pa me izprašuje, če stanujem daleč, češ, da bi rad šel domov. »Zakaj pa potem iščete delo, če nočete delati?« No zagleda kup, bi imel rad 10 Din. Jaz: »Zidarski polir ima 5 dinarjev na uro in nekaj zna.« Mož sleče sukno in zanesne enkrat drva, potem pa izgine okoli vogla. Taka je družba plat brezposelnih kolajne. J.A.

Desetletnica sanatorija na Vurbergu. Te dni je obhajal svojo desetletnico ruski sanatorij na Vurbergu. Ob tej priliki so se zbrali v lepo okrašeni obednici bolniki sanatorija ter izrazili zahvalo vodji dr. Boleslavu Okolokulaku, ki je nato orisal zgodovino sanatorija ter se zahvalil vsem, ki so dopomogli do njegovega procvita. V teku desetih let se je zdravilo v sanatoriju nad 2000 bolnikov in bolnic. Umrlo jih je v tem času samo 79. Vodja sanatorija je ob priliki desetletnice prejel več brzojavnih čestitk ter priznanih in zahvalnih pism iz naše države in drugih evropskih mest in krajev.

Kaj ohranimo ako redno uživamo JAFFA pomaranče?

Uboj v Selah pri Ptujju. Prejeli smo: »Večernik« št. 49 z dne 1. III. 1933 je prinesel pod dnevnimi vestmi vest »Uboj v Selah pri Ptujju«, ki ni povsem točna. — Uboj je bil izvršen med 22. in 23. uro pred gostilno Svenšek, ne v njej. Žrtev uboja je nekdanji rudar Mihael Kranjc iz Lamove vasi, ki ni posestnik in ne oženjen. Bival je pri svoji teti M. Vindiševi v Selah. Kranjc je bil velik pretepač in pijanec ter je hodil vedno z nožem po vasi in naganjal fante. Tudi na pustni večer je pijan nadlegoval goste v gostilni. Ko so ga navsezadnje vendar spravili iz gostilne, je zunaj brez povoda in brez vsakega prepira zabodel posestniškega sina Franca Intiharja iz Apač v prsa in v roko ter ga nevarno ranil. Intiharja so nato umili in mu za silo obvezali obe rani. Potem pa je šel Intihar zopet ven in zabodel Kranjca, ki je bil takoj mrtev. Kaj sta imela Kranjc in Intihar med seboj, ni znano. Po uboju je prišel Intihar v gostilno ter je nič hudega slutečim gostom povedal grozno vest, da je Kranjca ubil. Intihar je bil ves iz sebe ter je hudo obžaloval svoj čin. **Pretepa pa ni bilo ne v gostilni ne zunaj.** Tukajšnji fantje so bili popolnoma mirni in ni bilo niti najmanjšega prepira. Gostje v gostilni so bili veseli, prepevali so ter niso niti slutili, kakšna krvava drama se je odigrala zunaj pred gostilno.

Poskušen samomor. Sinoči okrog 23. ure so našli v neki tovarni na Tezmem na kljuki pri vratih obešerega 20letnega delavca Ivana Sinkoviča. Ker je kazal še znake življenja, so ga takoj sneli in poklicali mariborske reševalce, ki so obupanega delavca prepeljali v bolnišnico. Kaj ga je pripravilo, da si je nameraval na tako tragičen način končati življenje, ni znano.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal toplomer 5.2 stopinj nad ničlo; barometer je kazal pri 13.8 stopinjah 737.2, reduciran na ničlo pa 735.5; relativna vlaga 90; včeraj in preteklo noč je padlo 103 mm dežja; vreme je jasno in tiho.

Kino Union. Do vključno srede 8. t. m. izvrstni ljubavni in zabavni film »Poročno potovanje v troje« z Brigitto Helmo, Oskarjem Karlweisom in lepo Dunajčanko Susi Lannerjevo. Film vsebuje krajšo godbo, petje in posebno lepe naravne posnetke z otoka Caprija. Pozor: Priredil filmska senzacija »Paprika«.

Grajski kino. Do vključno srede film Anny Ondre: »Če beba ljubi«. Vesela zgodba. Razkošna oprema. Vesele in zabavne pesmi. Poleg Anny Ondre nastopijo Willy Stettner, Olly von Flint in Albert Panlig. Razen tega sodeluje priznani najboljši ženski pevski jazz »Singing Babies«.

„PAPRIKA“

Pride v kino Union. Preskrbite si vstopnice!

Mrtvoud je zadel pretekli poredeljek 43letnega zasebnika Josipa Vrabla, stanujočega v Brezju. Poklicani reševalci so ga prepeljali v Maribor v sanatorij dr. Ipavca.

Policijska kronika. Policija je preteklo noč preiskala vse mariborske nočne lokale in zasačila tam večje število potepuhov in brezposelnih, ki jih je čez noč vtaknila v policijski zapor. Ker pa so to že sami stari znanci policije, jih je danes dopoldne po temeljitem izprašanju zopet izpustila na svobodo. Obdržala je le nekega Anton D., ki je osumljen, da je pomagal pri neki tatvini.

Narodno gledališče

REPERTOAR:

Torek, 7. marca ob 20. uri: »Bog mašče vanja«. Red C.
Sreda, 8. marca: Zaprt.
Četrtek, 9. marca ob 20. uri »Faust«. Red A.

Celjsko gledališče.

Torek, 14. marca ob 20. uri »Grafica Marica«. Gostovanje »Narodnega gledališča« iz Maribora.

Iz gledališča: V četrtek 9. t. m. bodo peli Gounodovo krasno opero »Faust«, ki je ob letošnji ponovitvi dosegla popoln uspeh. Naslednja dramska premiera bo v soboto 11. t. m. Uprizorili bodo tragedijo francoskega pisatelja Paula Raynala »Grob neznanega volaka«, ki je dosegla evropsko slavo. To delo, ki je z velikimi uspehi obšlo tudi vse velike jugoslovanske odre, ima vse karakteristične znake klasične tragedije ter sodi o njem tudi najostrejša kritika, da je najboljša vojna drama. Prevod je oskrbel mojster Oton Župančič. Režira J. Kovič, nastopijo gg. Kraljeva, J. Kovič in Furljan.

Gounodov „Faust“

Gounodova lirčna opera »Faust« je doživela prvo premiero na slovenskem mariborskem odru že pred dobrimi desetimi leti, drugo pa v soboto zvečer. Tokrat jo je naštudiral, zrežiral in dirigiral kapelnik g. Loize Herzog, in sicer prav posrečeno. Dejanje je postavil v okusno gotično okolje in mu dal romantično-lirčni kolorit. Pokazal se nam je tako prvič tudi kot spreten scenarator in režiser. Ker nimamo opernega ansambla, smo se za uspeh malo bali, zlasti v pevskem oziru, a reči moramo, da nam je predstava nudila več kakor smo pri naših razmerah pričakovali. Za to se moramo zahvaliti v prvi vrsti dirigentovi marljivosti in ljubezni do dela ter gostom.

Nelahko partijo Fausta je odpel g. Sanein s svojim prijetnim tenorjem docela dobro in je tudi kot igralec pokazal, da je za opero prav prikladen. V dveh, tretjih itd. se je razživel še bolj kakor v solih. Presenečenje večera je bila vsekakor Margareta, ga. Herzogova kot gostinja. To ni bil le njen prvi nastop v našem gledališču, temveč tudi prvi nastop v njej tuji slovensčini. Že naučitev slovenskega teksta pomeni zanj ogromen napor in riziko. Toda njena zmaga je bila v tem oziru skoraj popolna. Le kdaj pa kdaj smo čutili, da jo slovenski tekst malo ovira pri popolnem, zlasti igralskem razživetju. Njen glas je skrbno šolan, izpiljen, močan, obsežen in pastozen. Sopran je, ki hitro osvaja, zato ji moramo k temu težkemu slovenskemu poizkusu iskreno čestitati! Margaretega brata Valentina je pel g. Fran Neralič, istotako kot gost. Njegov bariton je zvenel še bolj polno kakor sicer in je bil zato deležen tudi splošnega priznanja.

Mladega kavalirja Siebla je upodobila ljubko gđ. Barbičeva. Njen sopran sicer ni močan, je pa zelo simpatičen in lirčno-mehak. Važno ulogo Mefista je prevzel g. Pavle Kovič kot bas-bariton. V ta poizkus nismo imeli polne vere, pa nas je le zadovoljil, dasi ponekod manj. Zlasti pa je bil močan kot igralec. Kot gostinja je nastopila njegova žena, altistka ga. Zamejič-Kovičeva v ulogi Marte ter jo odpela in odigrala samozavestno in polno. Najmanjša uloga Brandnerja je pa zazivel v g. Gorinšku, ki je pokazal, da bi utegnil postati uporaben basist, če bi se posvetil petju.

Zelo posrečeni so bili nekateri dueti, terceti in kvarteti, dobro sta se držala pa tudi zbor in orkester. Manj je tokrat zadovoljil balet. —r.

Pri ishlisu sledi na kozarec naravnega »Franz Josefove« grenčice, popijte zjutraj na tešče, brez muje izdatno iztrebljenje črevesa, kar povzroči ugoden občutek olajšanja. Zdravniki strokovnjaki pripominjajo, da učinkuje »Franz Josefova« voda sigurno in uspešno tudi pri kongestijah proti jetrom in danki ter pri krčnih žilah, hemeroidih, oboleli prostati in mehurnem katarju. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Izpred Državnega sodišča za zaščito države

POTEK RAZPRAVE PROTI BRODARJU IN TOVARIŠEM. INKRIMINIRANI DOGODKI, ZASLIŠANJE OBTOŽENCEV IN PRIČ. GOVORI DRŽAVNEGA TOŽILCA IN ZAGOVORNIKOV. RAZGLASITEV SODBE: VSI OBTOŽENCI OBSOJENI.

Pred Državnim sodiščem za zaščito države se je pričela 20. februarja razprava proti 12 osebam, ki so bile obtožene, da so nekatere kot voditelji, druge pa kot udeleženci sodelovale pri demonstracijah in izgredih na shodu bivšega narodnega poslanca župnika gosp. Janka Barleta dne 22. maja lanskega leta v Senčurju pri Kranju, na shodu narodnega poslanca Mravljeta istega dne v Primorskem pri Kranju, dne 15. maja lanskega leta v Mengšu, dne 22. maja v Dolu pri Ljubljani in pri Sv. Trojici ter z dejanji in vzkliki kršile zakon o zaščiti države. Razprava se je končala v soboto 4. t. m.

Na zatožni klopi so sedeli trije bivši narodni poslanci, pristaši nekdanje SLS, in sicer kot glavni obtoženec 48letni posestnik Janez Brodar iz Hrastja, 46letni posestnik Anton Umnik iz Senčurja, 48letni posestnik Ivan Štrcin iz Kaplje vasi pri Mengšu, 39letni sobosilkar Jernej Vomberger iz Pšeničnih Polic, 21letni posestnikov sin France Grilc iz Grada, 29letni kmečki sin Vinko Kos iz Voklega, 20letni hlapec Josip Loboda iz Podgore, 19letni zidarski pomočnik Peter Cerar iz Mengša, 38letni visokošolec Alojzij Ilija iz Spodnjega Brnika, 47letni župnik Matija Škrbec iz Kranja in 32letni delavec France Gregorin iz Klopca.

Prvi trije obtoženci, Brodar, Umnik in Štrcin, so bili v preiskovalnem zaporu, dočim so bili ostali obtoženci po končanem preiskovalnem postopku izpuščeni in so se zagovarjali v svobodi. Za razpravo je bilo veliko zanimanje, zlasti v političnih krogih.

Obtožence so pri razpravi zagovarjali ti-le zagovorniki: Brodarja, dr. Adlešič iz Ljubljane, Umnika dr. Mohorič iz Ljubljane, Štrcina in Loboda dr. Krek iz Ljubljane, Vombergerja dr. Ribar iz Beograda, Grilca dr. Lamešič iz Vinkovcev, Kosa Prodanović iz Beograda, Ogrina Petrovič iz Beograda, Cerarja Vlajič iz Beograda, Ilijo dr. Jermanović iz Beograda, župnika Škrbca dr. Pegan iz Ljubljane, Gregorina pa dr. Zdravković iz Beograda.

Razpravo je vodil predsednik Državnega sodišča za zaščito države dr. Dragotin Bubanj, prisodniki pa so bili Trajko Stamenković in Milorad Kurtović, sodnika beogradskega kassacijskega sodišča, Vladimir Margetić, sodnik Stola sedmorice iz Zagreba, Vojislav Paljič, sodnik apelacijskega sodišča v Beogradu, Svetimir Mihajlovič, sodnik beogradskega okrožnega sodišča in dr. Anton Stueh, sodnik višjega deželnega sodišča v Ljubljani.

Obširna je bila obtožnica, ki je slikala ves potek dogodkov in vse politično ozadje. Kljub temu, da so bile z zakonom o zaščiti države od 6. januarja 1929. prepovedane in razpuščene vse politične stranke verskega ali plemenskega obeležja, so predstavniki in voditelji nek-

danje SLS začeli lani voditi besno propagando po nekaterih okrajih na Kranjskem proti državi in mladi. V to svrhu so izrabljali lansko proslavo Koroščeve 60 letnice. Dogodki v Senčurju, Hrastju, Domžalah, Mengšu, Komendi na Dolu, v Primorskem in pri Sv. Trojici so bili vidni dokaz, da je bila vsa borba dobro organizirana. Pri vsaki demonstraciji ob priliki shodov župnika Barleta, Mravljeta, ali kateregakoli si bodi so se slišali žaljivi vzkliki proti dinastiji, državi in današnjemu režimu. Pri vsakem nastopu žandarmerije so metali nahujskani ljudje na orožnike kamenje in polena. V Senčurju pa so na orožnike celo streljali. Vsa ta dejstva so jasni dokaz, da je bil za vse to premišljeno izdelan načrt. Iz preiskovalnega materiala in iz izpovedb posameznih prič je razvidno, da so bile določene za napadno akcijo na javnih in tajnih sestankih točne smer-nice. Pri vsaki Koroščevi proslavi so sodelovali pristaši v velikem številu. Ljudje so prihajali od blizu in daleč s slovenskimi zastavicami in zelenimi vejicami. Moški in fantje pa so nosili zelene kravate kot znak demonstrativnega pokreta. Pri vseh demonstracijah so klicali demonstranti: »Živela republika! Živel Korošec! Živela samostojna Slovenija! Dol kralji! Dol Jugoslaviji! Nočemo kralja! Živel Mussolini! Dol krvava vlada! Proč s tirani! Proč s cigani! Pobite žandarmerijo! Živela svoboda! i. t. d.

Razprava je dokazala, da je bila vsa akcija v rokah nekaterih uglednih pristašev bivše SLS. Ti so s pomočjo drugih pomagačev pripravljali in vodili množice na razne proslave in jih podpirali. Pomagali pa so tudi lazaristi iz grobeljskega samostana ter sta osumljena lazarista Očepek in Godina pobegnili v tujino. Agitatorji so se sami večinoma držali pasivno pred varnostnimi organi, da bi tako ne odgovarjali pred zakonom. Razprava je nadaleje dokazala, da so imeli vsi demonstrativni izgredi protidržavni in protidinastični značaj.

Zasliševanje obtožencev je trajalo 5 dni. Pri zaslišanju so vsi obtoženci brez izjeme kategorično zanikali vsako krivdo in tajili do zadnje pike vse, kar jim je očitala obtožnica. Dva dni je trajalo zasliševanje prič. Vse zaslišane prič-e so izpovedale prav tako, kakor že pri preiskavi. Branilci so sicer zahtevali, da bi se zaslišale še nekatere nove priče, vendar je to njihovo zahtevo predsednik odklonil. Osmi dan pa so bile prečitane izpovedbe onih prič, ki so bile zaslišane v teku preiskave. Deveti dan je bilo dokazno postopanje zaključeno. Deseti dan razprave je govoril državni tožilec dr. Čjadrov, ki je obrazložil krivdo objektivno na temelju rezultatov, ki jih je dala preiskava in ki jih je rodil potek. Predlagal je, da se vsi obtoženci spoznajo krivim zaradi dejanj, katerih so obtoženi, ter da se jim odmeri kazen, kakršno določa zakon.

zdravniku.

»Vsi zdravniki so sleparji.«
»Vsi menda vendar ne. Semtertja le dobiš poštenjaka. Če hočeš, pokličem svojega doktorja, pri katerem sem se pozimi zdravila? Je zelo dober. Napišem mu pismo, pa pride k nam že danes po južini.«
»Kaj, ali sem že tako... rumen in višnjev?«
»Grozno, grozno. Kar nekako zelen.«
»Saj sem se pravkar gledal v zrcalu. Kaj prav za prav vidiš na meni?«
»Tako...« je žena žalostno pripomnila. »Žena torej laže, a zrcalo ne laže? Zrcalo je torej boljše. Zakaj nisi potem vzel zrcala, čemu si ne urediš tako, da bi ti ono zjutraj kuhalo kavo, da bi ti pripravljalo obed, te poljubovalo in se vozilo s teboj v gledališče?«
»Daj, pokliči zdravnika...«
Po obedu se je pripeljal doktor.
»Pozdravljam vas, Natalija Pavlovna. Prejel sem vaše pismce in precej pregledam vašega moža.«
Preiskava ni bila dolga. Doktor je po-

Nato so pričeli govoriti zagovorniki in so bili obrambni zagovori končani enajsti dan razprave.

Po obrambi je predsednik Bubanj vprašal obtožence, ali imajo kaj pripomniti. Vsi obtoženci so odgovorili, da se strinjajo z izvajanjem svojih branilcev, le obtoženi župnik Škrbec je vstal in se v imenu vseh obtožencev zahvalil visokemu sodišču za potrpežljivost v dolgotrajnem procesu.

Točno ob 11. uri je predsednik proglasil, da je razprava zaključena in da bo sodba razglašena v ponedeljek ob 16. uri popoldne.

Včeraj popoldne je bila razglašena sledeča sodba:

Glavni obtoženec Janez Brodar je bil obsojen na leto in pol strogega zapor; Anton Umnik na 1 mesec strogega za-

pora; Ivan Štrcin je kaznovan z globo 900 Din; Jernej Vomberger na 1 leto strogega zapor; Franc Grilc na 1 leto strogega zapor; Vinko Kos na 10 mesecev strogega zapor; Josip Loboda na 8 mesecev strogega zapor; Peter Cerar na 6 mesecev strogega zapor; Tomaž Ogrin na 8 mesecev strogega zapor; Alojzij Ilija na 1 leto strogega zapor; župnik Matija Škrbec na leto dni zapor in France Gregorin na 6 mesecev strogega zapor.

Vsem obsojencem se v kazen šteje preiskovalni zapor. Ker so dejanja, zaradi katerih so bili obsojeni, politične narave, se vsem prizna častni zapor. Stroške sodnega postopanja morajo plačati obsojenci solidarno. Kazen bodo prestali v Sremski Mitrovici.

Koncert ljubljanskega godalnega kvarteta

Nocojšnji nastop v Ljudski univerzi.

Komorni kvartet sestavljajo štirje mladi umetniki-konservatoristi: Pfeifer Leon (I. viol.), Stanič Franjo (II. viol.), Šušteršič Vinko (viola) in Bajde Oton (čelo). S svojimi dosedanjimi koncerti so dosegli povsod veliko priznanje. Mariborčani se jih gotovo še prav dobro spominjajo izza njihovega predlanskega nastopa, ko so zapustili pri mnogoštevilni publiki največje simpatije. A to je bilo skoraj pred dvema letoma ter je njihov napredek od takrat do danes upravljalanski.

Svoj prvi letošnji koncert so imeli v ljubljanski Filharmoniji prošli petek. Igrali so skladbe Beethovna, Milojeviča in Debussyja. Milojevičevo suito za gosli in klavir sta igrala Leon Pfeifer in Reinhold Gallatia. Skladba je polna težkoč, zahteva prvovrstno tehniko ter je delo enako za violinista in pianista. Odigrala sta suito s kolosalno tehniko in silno močjo prednašanja ter dosegla pri mnogoštevilni publiki vsestransko priznanje. Enako izvrstno je kvartet podal Beethovna, najbolj pa smo se ogreli pri Debussyju, katerega poedine dele (Assez viif, Andantino) so morali ponavljati. Vsak posamezni član je zase umetnik, vsi skupaj pa so nam podali odlično, mojstrski izvedeno celoto, s čimer bi se, ako bi bilo finančno možno, prav lahko pokazali v tujini.

Že imena njih učiteljev-mojstrov: Jan Šlais, Emerik Beran, Janko Ravnik —

sama pričajo uspeh in so mojstri na svoje gojence lahko ponosni.

Upamo, da bo tudi današnji mariborski koncert komornega kvarteta odlično izpadel. Moralno itak bo, treba je tudi materialno. Menda se bodo mariborski krogi, ki toliko govore o mladini — naši bodočnosti, da treba mladini pomagati in jo bodriti itd., sedaj, sedaj ko nastopajo predstavniki jugoslovanske in tuje glasbene umetnosti, spomnili svojih besed in se zavredli svoje naloge in davorana ne bo kazala strahotne praznote, kakor je to navadno pri nas, četudi živimo v znamenju boksa, nogometa in kina. Vedimo, da moramo podpirati svojo umetnost, četudi ne pridejo »zamorški« pevci, ki so ob svojem nastopu odnesli težke tisočake. Še smo ljudje, ki znamo ceniti umetnost, bodisi domačo ali tujo. Umetnost je bila in bo mednarodna.

Vi, mariborski kulturni krogi, vi vsi, ki imate še zaupanje v mladino in njeno delo, in ti srednješolska mladina, vi vsi se spomnite svojih dolžnosti in dokažite, kako znate ceniti umetnost in delo, dokažite, da imate še smisla za lepo!

D. Cmetko.

Sport

Češkoslovaško smučarsko prvenstvo. V soboto 4. t. m. je bil tek na 18 km. Startalo je 165 tekmovalcev. Za Jugoslavijo so startali Jakopič, Smolej in Šramel. Prva mesta so zasedli Čehi, in sicer 1. Barton 1:23.02, 2. Inž. Novak 1:24.41, 3. Musil 1:25.34. Najboljši Jugoslovan je bil Smolej, ki je zasedel 31. mesto, Šramel je zasedel 101, Jakopič pa 103. mesto.

Arkadij Averčenko:

Povest za rekonvalescente

Pri jutrnjem čaju je Nata Korzuhinova pozorno in vznemirjeno pogledala na moža, ga pobožala z roko po glavi in vprašala:

»Zakaj si neki tako rumen?«

Korzuhin se je začudil.

»Rumen, zakaj bi moral biti rumen?«

»Ne vem. Samo to vidim, da si rumeno rumen. Tvoja barva mi nikakor ni po volji.«

»Prav,« je obljubil Korzuhin. »Skrbel bom, da se to ne ponovi.«

Korzuhin je vstal in odšel v službo. Čez dva dni zjutraj je žena zopet vsa nemirna pripomnila.

»Ali veš, da si spet rumen... Tako nekam višnjevkast. In sence ti je cimetaste barve.«

Korzuhin je bil ves izbezan.

»Kaj praviš? O, vranča... To je čudno...«

»Bržkone ne boš smel piti. Pojdi k

iega doktorja, da te pregleda.«

»Čudno; in prav včeraj so mi v zbornici povedali, da mi zavidajo moje zdravje...«

»A tako? Ker ti torej v zbornici pripovedujejo tako prijetne reči, zakaj se vendar ne odločiš in se ne odpraviš v zbornico in čemu hodiš še domov. No, seveda, riba išče vedno večjih globin, a pri ljudeh... je tudi tako... prav pravijo ljudje: kakor riba ob led. Jaz se tukaj tolečem kakor riba ob led. Vsa izmučena sem in vznemirjena zaradi tebe...«

»Pokliči doktorja, pokliči!«

Doktor se je pripeljal in ponovno potrepal Korzuhina po prsih. Pokazalo se je, da je Nata prav mislila... Doktor ni preiskal nagega Korzuhina niti še od kraja do konca, ko je že plosnil z rokami in je planilo iz njega:

»Oj, oj, vi morate pustiti tobak... Sicer boste imeli hudó neprijetne posledice.«

»Kaj mislite?«

(Se bo nadaljevalo.)

Rudyard Kipling:

Milijonar in njegov sin

(iz angleščine prevedel Josip Poljanec.)

»Dobro jutro — dober popoldan bi moral reči. Skoraj ves dan si spal, pobič, se je glasil pozdrav.

»Dobro jutro,« je odvrnil Harvey. Ni mu bilo všeč, da mu je rekel pobič; ker so ga rešili, da se ni utopil, je pričakoval, da bodo imeli sočutje z njim. Njegova mati je bil vselej v smrtnem strahu, samo da je imel mokre noge; ta mornar pa ni bil videti nič kaj razburjen.

»No, sedaj pa povej, kako je bilo. Božja previdnost je bila vmes. Kako pa ti je ime? Pa odkod? Bojim se, da iz Evrope.«

Harvey mu je povedal svoje ime, kme parnika, pa kratko zgodbo nesrečnega dogodka, in je končal z zahtevo, da ga naj brez odlašanja peljejo v New York, kjer bo oče plačal vse, kar bo kdo zahteval.

»Hem,« je dejal obriti možak, docela neganjen ob koncu Harveyjevega govora. »Ne morem reči, da imamo kako posebno mnenje o mornarju ali celo fantu, ki pade ob popolnoma mirnem morju s take ladje. Najmanj pa, ako se izgovarja, da je imel morskoro bolezen.«

»Izgovarjal« je zavpil Harvey. »Mar mislite, da bom za šalo padel v vašo

umazano majhno lupino?«

»Ker ne vem, kaj si ti misliš z besedo šala, lahko tako govorim, pobič. Ako pa bi jaz bil ti, ne bi dajal grdih imen ladji, ki je bila po božji previdnosti sredstvo, da si se rešil. Prvič je tako psovovanje grdo. Drugič žali moja čustva — in jaz sem Disko Troop, kapetan ladje. Tukaj smo iz Gloucesterja, kar pač še ne veš, kakor vse kaže.«

»Ne vem in mi je tudi vseeno,« je odvrnil Harvey. »Hvaležen sem, kajpada, da sem se rešil in tako dalje, ampak jaz vam želim dopovedati, da me čimprej popeljite v New York, ker se vam bo tem bolj izplačalo.«

»Kaj praviš?« Troop je dvignil kosmato obrv, iznad jako milega modrega očesa.

»Za dolarje gre, mislim,« je dejal Harvey, vzradoščen ob misli, da je narejal dober utis. »Lepe dolarje.« Vtaknil je eno roko v žep in nekoliko pomolil trebuh naprej, kar je vedno rad storil, kadar se je hotel postaviti. »S tem, da ste me potegnili v čoln, ste zadeli tako tereno, kakršne še niste v vsem svojem življenju. Edini sin sem, ki ga ima Harvey Cheyne.«

»Je imel srečo,« je dejal Disko pikro. »Ako ne veste, kdo je Harvey Cheyne, potem ne veste dosti — to je vsa. Kar obrnite ladjo, pa hitro nazaj.«

Harvey je menil, da je vsa Amerika poznala bogastvo njegovega očeta in mu ga zavidala.

»Mogoče storim, mogoče pa tudi ne. Samo malo manj visoko govori. Kaj takega ne trpin.«

Harvey je slišal neko hehetanje, ki je prihajalo od Dana, ki se je delal, kakor da bi imel opraviti pri nizkem sprednjem jamboru, in kri mu je šinila v lice.

»Bomo dobro plačali,« je rekel. »Kdaj pa mislite, da pridemo v New York?«

»Sploh ne zahajam v New York. Tudi v Boston ne. Mogoče, da zagledamo okrog septembra košček Amerike in tvoj oče — res mi je žal, da še nikoli nisem slišal o njem — mi po vsem tvojem govorjenju lahko da deset dolarjev. Lahko pa seveda tudi ne.«

»Deset dolarjev! Ej, pogledite, sem — Harvey je segel v žep, da bi izvlekel svoje bankovce. Prinesel pa ni iz njega drugega kakor premočen zavoj cigaret.

»To pa ni zakonit denar, in je še slab za pljuča. V morje z njimi, pobič, in poižkusi še enkrat!«

»Ukradli so ga!« je zavpil Harvey razvneto.

»Torej boš moral počakati, dokler ne vidiš očeta, da me nagradiš?«

»Sto štirintrideset dolarjev — vsi ukradeni!« je rekel Harvey in divje brskal po žepih. »Dajte mi jih nazaj!«

Čudna izprememba je šinila preko trdega obraza starega Troopa. »Kaj neki bi ti v teh letih svojega življenja delal s stoštridesetimi dolarji, pobič?«

»Bili so del mojega denarja za majhne potrebe — za en mesec.« Harvey je mislil, da bodo te besede udarec, ki bo možaka zrušil, in v resnici je bil — pa posredno.

»Ej! En sto in štirintrideset dolarjev je samo del njegovega denarja za majhne potrebe — in to samo za en mesec! Ali se ne spominjaš, da bi bil zadel ob kako reč, ko si padel z ladje? Recimo, treščil ob kakšen drog?« Stari Hasken z ladje »Vzhodni veter« — je prišel Troop, kakor da bi govoril sam s seboj — »se je bil poteknil ob zapornici in butnil z glavo ob glavni jambor. Kake tri tedne pozneje je ta Hasken po vsej sili trdil, da je bil »Vzhodni veter« bojna ladja, ki uničuje trgovino, pa je napovedal vojsko otoku Sable Islandu, ker je bil angleška last in segajo njegove sipine predaleč v morje. Za ostali del vožnje so ga zašili v rjuhe, da so samo glava in noge gledale iz nje, no, in sedaj je doma, kjer se igra z majhnimi lutkami iz cuni. Zmešalo se mu je.«

(Dalje prihodnjik.)

Kako so stari Egipčani gradili piramide

Tehnika in mehanika pred petimi tisočletji.

Do nedavnega časa ni bilo znano, na kakšen način so stari Egipčani, ki so jim bili na razpolago samo primitivni pripomočki, gradili piramide in grobnice za svoje faraone in dostojanstvenike.

Piramide so, kakor vemo, velikanske zgradbe, v katerih so Egipčani shranjevali mazičena trupla svojih faraonov. Največja doslej znana piramida je Keopsova, ki je bila zgrajena pred več ko 5000 leti. Piramida je visoka 146 metrov, vsaka stran na vznožju pa je dolga 233 metrov. Po velikosti je na drugi stopnji Hefrenova piramida, ki je visoka 138 metrov, vsaka stran pa je dolga 215 metrov.

Piramide so sestavljene iz velikih kvadrov granita. Ti kvadri so tako veliki, da so kakor cele hiše in je pravo čudo, na kakšen način so mogli stari egipčanski graditelji spraviti te velikanske in silno težke kocke na kraj, kjer so gradili piramido, in kako so jih dvigali v višino preko 100 metrov. Stari Egipčani niso imeli ne parnega ne električnega dvigala, pa so vendar velikanske tovore dvigali do velike višine. Delali so pa to na kaj primitiven in lahek način. Brez števila sužnjev, dostikrat po več tisoč, je mesece in mesece klesalo in dolblo pečine, preden so izklesali kos granita.

Po posebnih klančinah, ki so bile do 800 metrov dolge, so potem vlekli po lesenih tirnicah takšen kvader centimeter za centimetrom naprej, dokler ga ni

so povlekli na kraj, kjer so gradili piramido. Kvader so dvigali kvišku na ta način, da so mu podložili najprej lesene samice, ki so jih gurali in jim podkladali deske, dokler jih niso spravili tako visoko, kakor je bilo treba. Dasi je gradilo piramido po več desetletij sužnjem, je vendar trajalo po več desetletij, preden je bila dograjena.

Še vedno pa ne vemo, kako so v piramidi delali sobice in hodnike, vendar je verjetno, da so jih naredili šele potem, ko je piramida že stala. Velikanski obeliski, četverooglati visoki stebri, ki so izklesani iz enega samega kosa, in razne druge podrobnosti, ki so v piramidah samih ali pa v njih neposredni bližini, vzbujajo še danes občudovanje inženjerjev. To so mojstrska dela inženjske delavnosti in najgrandioznejši inženjski uspehi vseh časov.

»Vi pa mnogo čitate!«
»Da vselej, ko se moja žena oblači, vzamem knjigo v roko!«

Mali oglasi

Razno

VSU KUPUJEMO

In prodajamo dobre knjige, starinski porcelan, kakor vaze, figure, servise, zlat nakit, srebrnino, svečnike, nastavke, bronaste predmete, pohištvo, obleke, godala itd. v Grajski starinarni, Trg svobode 1 — kajti tam je najboljši. 443

GOSTILNA »DRAVOGRAD«
Maribor, Smetanova ul. 54, točič prvo vrstna vina in pivo, (steklena veranda), topla in mrzla jedila, bilard na razpolago. Za obilen obisk prosijo gostilničarka J. M. Nekrep. 731

PRODAJAM AFRIK.
Žimo, perje, po najnižjih cenah. Ferdo Kuhar, tapetnik, Vetrinjska ulica 26. 744

JOS. TICHY IN DRUG.
Konces. elektrotehnično podjetje, Maribor, Slovenska ul. 16, tel. 27—56, proizvaja elektroinstalacije stanovanjskih hiš, vil, gospodarskih objektov, zaloga motorjev, lestencev, svetilk, elektroinstalacijskega blaga po konkurenčnih cenah. 519

POHIŠTVO

lastnega izdelka dobavlja po skrajno zmernih cenah Zaloška pohošstva združenih mizarjev, Vetrinjska ul. 22, nasproti tvrde V. Weigl.

Prodaj

NA PRODAJ
omara za obleko in perilo v zelo dobrem stanju. Vprašati v Dr. Karl Verstovškovici ulici št. 6, II. nadst. vrata 193.

Sobo odda

DELAVCA ALI DELAVKO
sprejem na stanovanje in hrano. Ciril Metodova ul. 17, Studenci. 796

GOSPODIČNO
sprejem s 15. marcem na stanovanje in hrano. Gajeva ulica 4, Maribor. 794

LEPO SOBO
oddam takoj pri igrišču SK. Rapida, uradniku ali oficirju. Obmejna c. 16, pritičje (pri Kadetnici). 792

OPREMLJENO SOBO
oddam gospodični. Loška ul. 5, I., vrata 10. 777

SOBO

eventuelno sobo s štedilnikom oddam. Pogoj: odkup pohištva proti plačilu v gotovini. Pismene ponudbe pod »3500« na upravo lista. 742

Stanovanje

TRISOBNNO STANOVANJE
iščem po možnosti v centru mesta s 1. majem. Naslov v upravi »Večernika«. 900

VEČ STRANK IŠČE STANOVANJA.
2- in 3-sobna, za 1. april. Prijave na upravo pod značko »Nujno«. 736

Službo išče

KONTORISTINJA
išče popoldansko zaposlenje v pisarni. Ponudbe pod »15. marca« na upravo lista. 793

Posojilo

KATERI MARIBORČAN
bi bil voljan dati Din 30.000 posojila na vknjižbo na prvo mesto, lepega malega posestva, za gradnjo nove dvostanovanjske hiše pri mestu Mariboru. Naslov v upravi Večernika. 798

VEČJO VSOTO DENARJA
posodim brezobrestno tistemu, kdor mi preskrbi primeren službo. Pismene ponudbe na upravo lista pod značko »Garancija«. 791

Znanja želi

LOČENKA.
varana v zakonu, se želi seznaniti s treznim, delavnim gospodarjem v starosti 35 do 45 let v svrhu skupnega gospodinjstva. Dopise na upravo »Večernika« pod »Sreča«. 795

Oblastveno dovoljena

razprodaja

od 3. marca 1933 dalje.

Radi opustitve trgovine se bo prodajalo blago po globoko znižanih cenah. Ne opustite radi tega prilike za nabavo najcenejšega blaga v moji bogato sortirani zalogi

Prodajalo se bo kamgarn za gospode angleškega in češkega izvora, lepi deseni za športne obleke, blago za trenhcoate, blago za damske obleke vseh vrst: crepe de chine, crepe satin, crepe faile, vzorčasta svila, bombažno in končeno sukno za domače obleke, različna konfekcija za gospode, približno 200 vrst krzna, frenge, zephyre, popeline za perilo in drugi različni predmeti.

Kot plačilo se bodo sprejemale tudi hranilne knjižice. Dosedanjim odjemalcem se bo izplačilo izjemoma dovolilo v obrokih.

Popust 20-50%

L. Ornik, Maribor

trgovec

Koroška cesta št. 9

ŠIVILJE

NE POZABITE, DA IMA KNJIGARNA

TISKOVNE ZADRUGE V MARIBORU

NA ALEKSANDROVI C. 13 NAJLEPŠE

MODNE LISTE